

Seasurvival op zeiljachten, ook voor jou?

2025 is alweer een Fastnet-jaar. De hoogmis voor wedstrijdzeilers die deze ultieme uitdaging willen aangaan. Dat kan je niet zomaar doen. De boot en bemanning moeten aan een aantal voorwaarden uit de Offshore Special Regulations voldoen en die zijn niet van de poes. Naast gezeilde mijlen en uitrusting van het vaartuig wordt ook gekeken naar de trainingen die een aantal bemanningsleden moet hebben gevolgd en die op regelmatige basis een update vereisen. Maar wat houden deze precies in en hoe bruikbaar zijn deze voor de inshore- en recreatieve zeezeiler?

Varen meldde zich aan voor de RYA/World Sailing Offshore Safety Course georganiseerd in samenwerking met Nautinstruct met docent Eddy Coenen. In aanloop genoten we ook een dagopleiding EHBO. Heel wat aspecten uit de opleidingen waren echte eye-openers en de slagzin is: problemen voorkomen is beter dan ze te moeten oplossen. Een aanrader voor iedereen die zich offshore begeeft.

TEKST EN FOTO'S: LUC GEIRNAERT

Eerste hulp bij ongevallen - opleiding is een aanrader voor elke schipper

De eerste dag van de opleiding werd besteed aan EHBO aan boord. Het programma was gebaseerd op 'the First Aid Course' van de Royal Yachting Association (RYA). Net als bij alle opleidingen van RYA was Engels de voertaal.

Eerste hulp wordt omschreven als: 'hulp geven aan een ziek of gekwetst persoon tot professionele hulpverlening beschikbaar is'. Naast een heel theoretisch gedeelte was er eveneens aandacht voor hartmassage en beademing op de poppen. De oplijsting van mogelijke ongevallen en hun behandeling was erg lang.

Zorg voor jezelf en bemanning zijn essentieel om te anticiperen op problemen veeleer dan om ze te moeten behandelen. Een goede First Aid-gids aan boord is essentieel, de versie van RYA is alvast prima samengesteld met goed beeldmateriaal zonder te vervallen in eindeloze teksten. Vergelijkbaar zijn online STCW-opleidingen Basic First Aid die beslist interessant zijn. Deze worden ook lokaal georganiseerd. Ook in ons land zijn een aantal aanbieders voor deze STCW-opleiding. Het handboek *Le Guide de la Médecine à Distance* werd in het verleden aangeraden, maar het is intussen verouderd (laatste uitgave: 2002).

Samenwerken is de boodschap.

Sea Survival training kan levens redden

De zee is een grote onbekende die schippers en hun bemanning wel eens in verrassende omstandigheden kan brengen. Ervaren zeilers hebben daar alle vertrouwen in maar het volgen van de tweedaagse sessie Sea Survival van de RYA geeft duidelijk nieuwe inzichten. Noem het gerust een eye-opener die één en ander in vraag stelt. Het kan fout gaan aan boord; dan is het belangrijk om vol vertrouwen te kunnen handelen. Preventie en training zijn de sleutelwoorden. Oefenen met verschillende situaties zorgt ervoor dat je bij noodgevallen adequaat kunt reageren. Maar beter nog: voorkomen is beter dan genezen. Veiligheid moet altijd een prioriteit zijn, zelfs bij mooi weer. Toegegeven, checklists en briefings kunnen voor ervaren zeilers belerend overkomen. Toch zijn ze nagenoeg altijd noodzakelijk.

Het RYA-handboek is opgedeeld in handzame hoofdstukken.

Deel 1. Voor vertrek.

Voor je afvaart zijn je prioriteiten de tochtplanning, de veiligheidsbriefing, de checklist, de uitrusting voor de opvarenden enz. Deze lijst is indrukwekkend en eigenlijk zou je dus voor elke tocht met de opvarenden een veiligheidsbriefing moeten houden die doet denken aan wat je in een vliegtuig voorgesteld krijgt. Over de reddingsvesten, de brandblussers, de veiligheidssignalen, de distress knop op de VHF, de eerste hulpset, man over boord, bewegen aan boord en een lange lijst die je makkelijk kan afdaan met een leuke safety leaflet

Deel 2. Overleven in koud water.

In het Verenigd Koninkrijk verdrinken tot 400 personen per jaar, dat is meer dan overlijdens bij motorrij-

SAFETY LEAFLET FOR VISITORS ON YACHT

Group huddle. Houd elkaar vast, bescherm luchtwegen, zwakken in het midden, knieën samen, draai om wind en golven te vermijden.

Eddy Coenen met het sleepanker.

ders en voetgangers (bron RYA). De meeste overlijden door de koude en in mindere mate door verdrinking.

Reddingsvesten aan boord zijn een andere interessante topic. Welke kies je en maak ook het onderscheid met zwemvesten. Deze laatste zijn drijfhelpmiddelen die je boven houden maar mogelijk niet zullen redden. Naargelang het vaargebied kan je ook voor verschillende versies van 50N tot 275N gaan met voor offshore zeker de functionaliteiten als een goede sprayhood en drijfvolumes die het op de rug draaien propageren. Daarnaast zijn zichtbaarheid en een ingebouwd harnas zeker belangrijke items. Je kan ook voor vaste reddingsvesten kiezen maar die zijn vaak minder comfortabel maar moeten dan ook niet op regelmatige basis gekeurd worden.

Ga je offshore dan is ook het Liferaft essentieel! Hoe werkt dat? Wat vinden we erin terug? Waar stockeren we het aan boord? Keuring liferaft? Fijn is dat we tijdens de dag een reddingsvlot konden opblazen en de functionaliteiten ontdekken.

In een volgend hoofdstuk gaat over hulp vinden. Wat zijn de procedures en welke middelen hebben we aan boord? Gebruik distress knop. Gaande van de EPIRB, VHF, AIS... maar ook het gebruik van handstakellichten, parachutes, rookpotten, mini-flares tot de nieuwe generatie elektronische distress signalen (lasers en leds).

Een heleboel interessante onderwerpen die de ervaren zeiler een reality check geven. Heel vaak gaan we heel licht over deze zaken en je moet overtuigd zijn

dat de volledige bemanning mee is in het veiligheidsverhaal. Het meest belangrijke zijn de briefings en de zorg voor elkaar. Deze opleiding is een zeer goede check voor elke nieuwe of ervaren zeezeiler. De nadruk ligt daarbij op preventie, beter dan oplossen is voorkomen en daarbij helpt goede communicatie aan boord. Neem de tijd voor de briefing en zorg dat iedereen mee is met de procedures en ook weet waar alles aan boord ligt.

De praktijksessie - weerom een reality check.

Tijdens de opleidingsdagen is ook tijd voor praktische oefeningen. Naar gelang de organisatie gaat dit door in een golfslagbad (Oostende/Missingen), een gewoon zwembad of in open water. Voor deze sessie was dat de luxe-editie in een verwarmd zwembad op heerlijke temperatuur. En ook dan al zijn sommige van de oefeningen niet makkelijk. Stel je voor dat het hard waait, er golven staan en het nacht is. De deelnemers werden uitgenodigd zich aan te melden in hun zeiluitrusting met de automatische reddingsvesten. Goedlachs sprongen de deelnemers het water in en wat bleek. Minstens 5 automatische reddingsvesten gingen niet open en draaiden de deelnemers niet op hun rug. Slechte reddingsvesten? Neen. Bij één reddingsvest bleek de CO₂ capsule los te zijn gekomen en bij een andere deed de tablet het niet, een andere reddingsvest bleek lek. De sprayhood hadden de meeste ook nog niet gezien en het verschil tussen de 150N en 275N bij het klimmen in het reddingsvlot was ook niet zonder effect.

Handstakelicht, hoe bedienen? Bestudeer op voorhand.

Het vlot ging wel open ...

“Op zee duurt hulp 10 keer langer. Een EHBO-cursus van één dag kan het verschil maken tussen leven en dood. (nautinstruct.eu)”

Slotsom is: controleer zelf regelmatig je reddingsvest en laat het op regelmatige basis keuren. Ook die voor de opvarenden die met je meegaan. Het loskomen van de CO₂-patronen is eveneens een veelvoorkomend euvel.

Tijdens de tweede natte sessie werd het reddingsvlot in koffer in het water gegooid. Na ruk aan de 'painter line' ging die langzaam open. De eerste oefeningen betroffen het oprichten van het vlot waarna kon worden geprobeerd om erin te geraken. Het vlot voor 8 personen bleek gevuld toch een zeer claustrofobisch gebeuren en op vlak van uitrusting was ook dit onderdeel voor velen een eerste kennismaking. Hoe werkt het drijfanker, wat hebben we aan boord? Allemaal

Het lijkt simpel tot je het moet doen.

In een vlot kruipen is een grote inspanning.

Versie met sprayhood.

Minstens 5! automatische reddingsvesten gingen niet open.

interessante zaken kwamen hier aan bod. Opnieuw: de training zorgt ervoor dat je met iets meer vertrouwen aan de slag zal gaan met je reddingsvlot. Het belang van de keuring is evident.

Boek je opleiding!

Naast informatief is de opleiding met je team ook een prima teambuilding. Je zult meer aandacht besteden aan elkaar, elkaar kunnen bijsturen, je boot en uitrusting beter leren kennen, anticiperen op situaties en uitiem ingrijpen als dat nodig is.

Verschiede organisaties bieden deze opleidingen aan. Wij genoten van de sessie begeleid door expert Eddy Coenen die RYA-gecertificeerd is en al jaren ervaring heeft. Op de website www.nautinstruct.eu vind je trouwens nog veel interessante informatie. In de maand februari staat er nog een sessie gepland - snel boeken is wel de boodschap want per sessie worden slechts 12 kandidaten toegelaten.

Leuk ... als je erin geraakt tenminste.

Meer info:

- www.nautinstruct.eu

Andere STCW Opleidingen:

- maritiem.vdab.be/opleidingen/safety/basicsafetytraining
- www.vlaanderen.be/opleidingsdatabank/stcw-basic-safety-training
- amacademy.be/nl/training/stcw-operational-level-aii
- relyonnutec.com